

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL	
INTRARE	Nr. 7996
IEȘIRE	
Ziua... 05	Luna... 12 20... 23

Secțiunea 1:

Titlul proiectului de act normativ

HOTĂRÂRE

pentru modificarea și completarea Anexei la Hotărârea Guvernului nr. 1188/2022 privind aprobarea Planului național de cercetare, dezvoltare și inovare 2022-2027

Secțiunea a 2-a:

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Proiectul de hotărâre este promovat la inițiativa Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, în baza:

- a) art. 1 alin. (2) și (3) din Hotărârea Guvernului nr. 371/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, cu modificările și completările ulterioare;
- b) art. 23 alin. (3) din Legea nr. 25/2023 privind integrarea voluntară a organizațiilor de cercetare, dezvoltare și inovare din România în Spațiul European de Cercetare, precum și pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică;
- c) art. 32 alin (2) din Legea nr. 58/2023 privind securitatea și apărarea cibernetică a României, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative;
- d) Regulamentului (UE) 2021/694 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a programului „Europa digitală” și de abrogare a Deciziei (UE) 2015/2240;
- e) Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 187 din 26 iunie 2014, cu modificările și completările ulterioare;
- f) Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1290/2013 și (UE) nr. 1291/2013;

- g) Comunicarea CE C(2022) 7388 final din 2022 - Cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare;
- h) Hotărârea Guvernului nr. 933/2022 privind aprobarea Strategiei naționale de cercetare, inovare și specializare inteligentă 2022-2027;
- i) Memorandumului nr. 20/19172/MN din data de 23.05.2023, cu tema “*Adoptarea unui plan strategic național pentru dezvoltarea tehnologiilor cuantice și crearea unui grup interministerial pentru elaborarea legislației și a politicii naționale în acest domeniu*”.

2.2 Descrierea situației actuale

Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2022-2027

Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării a elaborat Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027 (SNCISI), document strategic aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 933/2022, realizat în strânsă corelare cu Strategiile Regionale de Specializare Inteligentă, precum și cu obiectivele Spațiului European de Cercetare în vederea creării unei piețe europene comune pentru cercetare, inovare și tehnologie.

Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2022-2027 (PNCDI IV), elaborat și administrat de Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, este principalul instrument de implementare a SNCISI, în conformitate cu art. 42 din Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, cu modificările și completările ulterioare.

PNCDI IV este multianual, asigurând transparent și predictibil finanțarea sistemului național de CDI, în scopul modernizării, consolidării excelenței și creșterii relevanței acestuia pentru economie și societate.

Acțiunile PNCDI IV contribuie la atingerea obiectivelor SNCISI, în concordanță cu Viziunea Orizont 2030, prin:

1. concentrarea și conectarea excelenței la frontiera științifică, în acord cu provocările societale;
2. mobilizarea amplă a întreprinderilor către inovare;
3. susținerea dezvoltării ecosistemelor de inovare locale, regionale și naționale asociate specializărilor inteligente, pentru a susține avansul în lanțurile globale de valoare adăugată;
4. cooperarea europeană și internațională.

PNCDI IV este structurat pe zece programe de cercetare-dezvoltare-inovare (CDI), și anume: ”Idei”, ”Resurse umane”, ”Organizații de cercetare performante”, ”Nucleu”, ”Infrastructuri de

cercetare”, ”Provocări”, ”Parteneriate pentru inovare”, ”Cooperare europeană și internațională”, ”Cercetare în domenii de interes strategic”, ”Știință și Societate”.

În funcție de dinamica domeniului CDI și a provocărilor societale cărora PNCDI IV urmează să le răspundă, pot fi finanțate noi tipuri de proiecte, fără a schimba programele Planului, prin decizia Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării.

Bugetul PNCDI IV poate fi de maxim 60 miliarde lei, în acord cu SNCISI, și se asigură din sume de la bugetul de stat, cu încadrare în limitele aprobate prin legile anuale ale bugetului de stat pentru perioada 2022-2030, din fonduri externe nerambursabile și contribuții ale partenerilor în proiecte, cu respectarea tuturor reglementărilor legale în vigoare.

Planul Național de Redresare și Reziliență

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), prin Pilonul III ”Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii, inclusiv coeziune economică, locuri de muncă, productivitate, competitivitate, cercetare, dezvoltare și inovare, precum și o piață internă funcțională, cu întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) puternice”, Componenta C9 ”Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare”, reforma ”R5. Sprijin pentru integrarea organizațiilor de cercetare, dezvoltare și inovare din România în Spațiul european de cercetare” prevede Jalonul nr. 278: *”Intrarea în vigoare a unei legi care încurajează, facilitează și reglementează integrarea voluntară și funcțională și fuzionarea instituțiilor de cercetare din România”*.

Jalonul nr. 278 a fost îndeplinit prin aprobarea Legii nr. 25/2023 și publicarea acesteia în Monitorul Oficial al României nr. 33 din 11 ianuarie 2023.

În conformitate cu art. 3 alin (1) din Legea nr. 25/2023, organizațiile de cercetare se pot integra voluntar prin unul dintre următoarele moduri:

- a) asocierea în consorții de cercetare-dezvoltare și inovare;
- b) fuziunea;
- c) trecerea institutelor naționale de cercetare-dezvoltare în coordonarea instituțiilor de învățământ superior de stat.

De asemenea, PNRR prin Componenta 7 – Transformare digitală, Reforma 3. ”Asigurarea securității cibernetice a entităților publice și private care dețin infrastructuri cu valențe critice” prevede Jalonul nr. 151 *”Intrarea în vigoare a Legii privind apărarea și securitatea cibernetică a României”*.

Jalonul nr. 151 a fost îndeplinit prin aprobarea Legii nr. 58/2023 și publicarea acesteia în Monitorul Oficial al României nr. 214 din 15 martie 2023.

Potrivit prevederilor art. 32 alin. (2) din Legea nr. 58/2023, “MCID elaborează un program multianual de finanțare a proiectelor de cercetare, dezvoltare și inovare în domeniul securității cibernetice, la care pot participa organizații de cercetare publice și private, precum și autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul securității cibernetice”.

Potrivit prevederilor art. 32 alin (3) din Legea nr. 58/2023, bugetul anual alocat programului multianual de finanțare a proiectelor de cercetare, dezvoltare și inovare în domeniul securității cibernetice este de minimum 10% din bugetul alocat programelor de cercetare finanțate de MCID pentru anul respectiv.

Programul Europa Digitală (DIGITAL) face parte din Cadrul Financiar Multianual 2021-2027 al Uniunii Europene (UE), alături de Orizont Europa și alte programe sectoriale ale UE. DIGITAL își concentrează activitățile pe implementarea tehnologiilor digitale, consolidând competitivitatea și autonomia strategică a Europei și construirea capacităților digitale strategice ale statelor membre ale UE.

Programul de lucru multianual al programului Europa Digitală pentru perioada 2023-2024 prevede finanțarea unor proiecte prin apeluri de proiecte dedicate unor topicuri care presupun derularea unor activități de cercetare, dezvoltare și inovare și pentru care este necesară o co-finanțare a proiectelor de până la 50% din valoarea totală a proiectelor.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 933/2022 privind aprobarea Strategiei naționale de cercetare, inovare și specializare inteligentă 2022-2027 (SNCISI), a fost stabilită Agenda Strategică de Cercetare, care cuprinde un set de șase domenii, care vizează provocări societale, fiecare având asociate câteva zone de impact cu descrieri extinse:

- Digitalizare, industrie și spațiu;
- Climă, energie și mobilitate;
- Hrană, bioeconomie, resurse naturale, biodiversitate, agricultură și mediu;
- Sănătate;
- Cultură, creativitate și societate incluzivă;
- Securitate civilă pentru societate.

Sănătății, un domeniu important al provocărilor societale, îi sunt asociate zone de impact, precum: *Gestionarea bolilor și reducerea poverii acestora, Acces la îngrijire medicală inovatoare, durabilă și de înaltă calitate.*

Potrivit punctului (31) din Regulamentul (UE) 2021/695, *granturile nu ar trebui acordate pentru acțiuni în cadrul cărora activitățile depășesc NMT (nivelul de maturitate tehnologică)*

8. Comunicarea CE C(2022) 7388 final din 2022 - Cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare, prevede faptul că „*din motive practice și cu excepția cazului în care se demonstrează că, în cazuri individuale, ar trebui utilizată o altă scară, se poate considera că și diferitele categorii de C&D corespund nivelurilor de maturitate a tehnologiei 1 (cercetare fundamentală), 2-4 (cercetare industrială) și 5-8 (dezvoltare experimentală) – a se vedea Comunicarea Comisiei intitulată „O strategie europeană privind tehnologiile generice esențiale – o punte către creștere economică și locuri de muncă”, COM(2012) 341 final, 26.6.2012.*”

Cu privire la subpunctul 5.7.3 Subprogramul Întreprinderi inovative din PNCDI IV, prin tipul de proiecte Stimularea exportului *high – tech* se urmărește dezvoltarea produselor și tehnologiilor *high-tech* și a exportului înglobat de tehnologie românească patentată.

Programul se adresează întreprinderilor care au venituri semnificative obținute din exportul de produse și tehnologii *high-tech*, prin exploatarea dreptului de proprietate asupra brevetelor de invenție. Potrivit prevederilor Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014, nu se instituie o măsură de sprijin (schemă de ajutor de stst) pentru activitățile legate de exportul către țări terțe sau către alte state membre, respectiv ajutoarelor legate direct de cantitățile exportate, de înființarea și funcționarea unei rețele de distribuție sau de alte costuri curente legate de activitatea de export.

Referitor la Subprogramul Orizont Europa din cadrul PNCDI IV, instrumente de sine stătătoare înființate în Orizont 2020, continuă să funcționeze cu noi apeluri de proiecte transnaționale cu finanțare proprie, națională și în Orizont Europa, nefăcând parte din categoria Parteneriatelor Europene sau din cea a Misiunilor Europene. Astfel, se pot contracta proiectele din competițiile internaționale organizate în perioada 2022-2023, sub umbrela Orizont 2020.

Prin Memorandumul nr. 20/19172/MN din data de 23.05.2023, cu tema “*Adoptarea unui plan strategic național pentru dezvoltarea tehnologiilor cuantice și crearea unui grup*

interministerial pentru elaborarea legislației și a politicii naționale în acest domeniu”, prin care Guvernul României își propune să:

1. elaboreze și adopte o strategie națională pentru dezvoltarea tehnologiilor cuantice;
2. stimuleze investițiile în cercetare și dezvoltare în domeniul tehnologiilor cuantice;
3. consolideze România ca pol regional de expertiză în dezvoltarea de aplicații software în domeniul tehnologiilor cuantice;
4. dezvolte parteneriate public-private și consolideze colaborarea între mediul academic și cel de afaceri;
5. îmbunătățească educația și formarea în domeniul tehnologiilor cuantice.

2.3. Schimbări preconizate

În conformitate cu art. 23 alin. (3) din Legea nr. 25/2023, Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării este responsabil pentru elaborarea unui program specific inclus în PNCDI, cu un buget anual de minimum 5% din bugetul PNCDI pe respectivul an, prin care organizațiile de cercetare rezultate în urma integrării în una dintre formele prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. a) sau b), respectiv institutele naționale de cercetare-dezvoltare și instituțiile de învățământ superior care s-au integrat în forma prevăzută la art. 3 alin. (1) lit. c) din același act normativ pot beneficia de o finanțare adițională de performanță acordată în sistem competitiv. În conformitate cu art. 25 alin. (8) din Legea nr. 25/2023, acest program se elaborează de către Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării și se adoptă prin hotărâre a Guvernului.

Programul ”Organizații de cercetare performante” inclus în PNCDI IV are drept scop principal ”îmbunătățirea performanței instituționale a organizațiilor de cercetare de drept public, prin susținerea și dezvoltarea competențelor de cercetare existente la nivel instituțional, precum și a capacității de transfer a unor rezultate aplicabile”. Se propune extinderea scopului acestui program pentru a include și organizațiile de cercetare rezultate în urma integrării în una dintre formele prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. a) sau b) din Legea nr. 25/2023, respectiv institutele naționale de cercetare-dezvoltare și instituțiile de învățământ superior care s-au integrat în forma prevăzută la art. 3 alin. (1) lit. c) din același act normativ.

Astfel, obiectivele programului devin:

- a) susținerea planurilor de dezvoltare instituțională în vederea creșterii performanțelor în domeniul de activitate, la nivelul departamentelor și colectivelor de cercetare;
- b) reducerea gradului de fragmentare a sistemului național de cercetare-dezvoltare, prin stimularea constituirii de consorții CDI, a fuziunii voluntare a organizațiilor de cercetare

și a trecerii voluntare a institutelor naționale de cercetare-dezvoltare în coordonarea instituțiilor de învățământ superior de stat;

- c) crearea de consorții între infrastructurile similare sau complementare, capabile să ofere pachete integrate de servicii de cercetare;
- d) susținerea competențelor naționale din instituții de cercetare în domeniile de specializare inteligentă;
- e) dezvoltarea capacității proprii a organizațiilor de cercetare în următoarele direcții: valorificarea și difuzarea cunoștințelor și rezultatelor de cercetare; acordarea de asistență tehnică și de servicii științifice și tehnologice de înalt nivel în domenii prioritare; inițierea și dezvoltarea colaborărilor viabile cu parteneri din mediul economic public și privat; creșterea gradului de implicare și vizibilitate pe plan internațional; adoptarea de practici specifice științei deschise;
- f) aducerea de valoare adăugată în sistemul național CDI și integrarea organizațiilor de cercetare românești în Spațiul european de cercetare (ERA) și/sau Spațiul european al învățământului superior (EHEA);
- g) concentrarea și utilizarea în comun a resurselor CDI (infrastructură, resurse umane).

În consecință, proiectelor de dezvoltare instituțională prevăzute în Programul "Organizații de cercetare performante" li se adaugă un nou tip de proiecte, și anume *Proiecte de stimulare a integrării voluntare a organizațiilor de cercetare*.

Se urmărește creșterea performanței și capacității instituționale a organizațiilor de cercetare de drept public sau de drept privat, prin finanțarea organizațiilor rezultate în urma procesului de integrare voluntară în conformitate cu Legea nr. 25/2023 și atingerea următoarelor obiective specifice:

- a) implementarea planului strategic de dezvoltare instituțională în vederea îmbunătățirii performanțelor de cercetare, dezvoltare și inovare, în domeniul de activitate;
- b) valorificarea infrastructurii de cercetare rezultată în urma integrării, prin creșterea gradului de utilizare în comun și deschiderea accesului către operatori din mediul public și privat;
- c) valorificarea resursei umane de cercetare rezultată în urma integrării, prin dezvoltarea unor parteneriate internaționale și participarea la: programele cadru europene, programele de dezvoltare (inter-)regionale, inițiativele europene și internaționale, programele operaționale naționale;
- d) creșterea impactului socio-economic al rezultatelor cercetării, dezvoltării și inovării;

- e) promovarea cooperării între actorii din domeniul cercetării și inovării în jurul unor teme de cercetare comune;
- f) crearea și susținerea de noi locuri de muncă în sistemul național de CDI;
- g) creșterea capacității instituționale prin dezvoltarea de noi strategii în domenii specifice: recrutarea personalului de cercetare prin ERA Talent Platform, promovarea științei deschise, marketing, inovare, proprietate intelectuală, transfer tehnologic, comercializare, susținere întreprinderi inovatoare (tip start-up / spin-off), digitalizare;
- h) dezvoltarea profesională a cercetătorilor și personalului suport prin stagii de perfecționare de scurtă durată, schimb de experiență cu întreprinderi inovatoare, contribuție la derularea programelor de studii universitare și post-universitare, cursuri de formare și specializare;
- i) adoptarea și implementarea cartei și codului cercetătorilor și obținerii logoului „HR Excellence in Research”.

Agenda strategică de cercetare este ancorată în nevoia de a răspunde prin soluții inovative provocărilor societale și tehnologice, poate include misiuni de interes național corelate și cu cele europene, iar specializările inteligente vor reprezenta un element fundamental pentru atingerea masei critice în cercetare-dezvoltare, asociate preponderent nevoilor mediului de afaceri.

Astfel, Programul „Provocări” inclus în PNCDI IV, are drept scop creșterea contribuției activităților de cercetare-dezvoltare în adresarea provocărilor societale stabilite în Agenda Strategică de Cercetare. Subprogramul 5.6.1 „Parteneriate pentru Agenda Strategică” susține, de asemenea, contribuția științei și cercetării la adresarea provocărilor dezvoltării durabile. Programul multianual de finanțare a proiectelor de cercetare, dezvoltare și inovare în domeniul securității cibernetice, prevăzut la art. 32 alin. (2) din Legea nr. 58/2023 va contribui la conectarea activității de cercetare și inovare cu un domeniu important al provocărilor societale, “Securitate civilă pentru societate”, zona de impact “Creșterea securității cibernetice și menținerea unui mediu online mai sigur”.

Prin urmare, se propune introducerea unui nou tip de proiecte finanțate în cadrul acestui subprogram, denumit *CDI pentru securitate cibernetică*, care va avea drept scop întărirea capacității de răspuns a României la provocările în materie de securitate cibernetică, din perspectiva cercetării, dezvoltării, inovării și digitalizării și asimilării tehnologiilor emergente, contribuind astfel la construirea unui spațiu cibernetic deschis și securizat și la creșterea încrederii cetățenilor în instrumentele și serviciile digitale. Prin acest tip de proiecte se dezvoltă

parteneriate între organizațiile de cercetare de drept public sau privat și/sau întreprinderi ce propun soluții CDI în domeniul "Securitate civilă pentru societate" stabilit în Agenda Strategică de Cercetare, cu zona de impact societal "Creșterea securității cibernetice și menținerea unui mediu online mai sigur.

Programul Uniunii Europene, DIGITAL acoperă o gamă largă de tehnologii și infrastructuri digitale, promovează modernizarea administrațiilor publice și a afacerilor și dezvoltarea competențelor digitale avansate cu aplicații în diferite sectoare de activitate și anume: sănătate, justiție, energie și mediu, mobilitate și orașe inteligente, construcții, producție, cultură și mass-media. Chiar dacă programul DIGITAL nu este un program de cercetare, el sprijină fazele mai mature de dezvoltare a tehnologiei (TRL-uri ridicate) și adoptarea pe piață a produselor și serviciilor bazate pe tehnologii digitale, care ar putea fi rezultate din proiecte de cercetare și inovare finanțate prin programe naționale sau europene (cum ar fi Orizont Europa).

Având în vedere faptul că Subprogramul 5.8.2 *Inițiative europene și internaționale* inclus în PNCDI IV are ca scop „susținerea participării la inițiativele europene și internaționale din care România face parte, altele decât Programul Orizont Europa”, se propune includerea în acest subprogram a unui nou tip de proiecte, *Europa Digitală*, dedicate cofinanțării proiectelor câștigate de către organizațiile de cercetare de drept public/privat și de către întreprinderile din România la programul Europa Digitală (DIGITAL). *Europa Digitală* va avea drept scop accelerarea transformării digitale a economiei, prin cofinanțarea participării organizațiilor de cercetare de drept public / privat și a întreprinderilor din România la programul Europa Digitală (DIGITAL). De asemenea, în cadrul acestui Subprogram, la scopul tipului de proiecte *Sinergii cu alte programe de cercetare & inovare europene și internaționale*, se propune înlocuirea Programului Eu4Health cu European Defence Industrial Development Programme.

SNCISI își propune să răspundă provocărilor din domeniul *Sănătate*, atât prin prevenție, detecție precoce, tratament pentru menținerea calității vieții, cât și prin creșterea calității serviciilor medicale, prin medicina personalizată, prin dezvoltarea sistemului medical centrat pe pacient. Având în vedere că Subprogramul 5.6.1 „*Parteneriate pentru Agenda Strategică*” stabilește soluții la provocări punctuale din cadrul Agendei Strategice de Cercetare, se propune includerea în acest subprogram a unui nou tip de proiecte *CDI în medicină personalizată*. Acest tip de proiecte va avea drept scop susținerea cercetării, dezvoltării și inovării de vârf prin aplicarea și generarea unor tehnologii și metodologii de profilări moleculare, cercetare în genomică,

imagistică medicală, în vederea instituirii unor măsuri terapeutice personalizate și de prevenție; oferirea unor soluții la gestionarea volumelor mari de date clinice și biologice diversificate, interoperabilitate și standardizare în utilizarea noilor tehnologii/metodologii.

Prin acest tip de proiecte se dezvoltă parteneriate între organizațiile de cercetare de drept public sau privat și/sau întreprinderi ce propun soluții CDI în domeniul “Sănătate”, stabilit în Agenda Strategică de Cercetare, cu zonele de impact societal *Gestionarea bolilor și reducerea poverii acestora, Acces la îngrijire medicală inovatoare, durabilă și de înaltă calitate.*

În vederea instituirii unei măsuri de sprijin (schema de ajutor de stat) pentru proiectele de tip **Bursa de nevoi “de la idee la piață”**, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2021/695 de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, precum și cu cele ale Comunicării CE C(2022) 7388 final din 2022 - Cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare, se propune modificarea nivelului de maturitate tehnologică până la 8, inclusiv, implementare precomercială, nivel care are ca scop finalizarea tehnologiei sau produsului și demonstrarea că funcționează în condițiile preconizate.

De asemenea, pentru instituirea unei măsuri de sprijin (schema de ajutor de stat), în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014, se propune modificarea tipului de proiecte Stimularea exportului *high – tech*, din cadrul subpunctului 5.7.3 Subprogramul Întreprinderi inovative aferent PNCDI IV, prin redenumirea titlului tipului de proiecte, al scopului, precum și a tipului de întreprinderi cărora i se adresează. Astfel, pentru tipul de proiecte Stimularea exportului *high – tech* se propune următoarea modificare:

“Stimularea inovării în întreprinderile prezente pe piața internațională

Scop: Dezvoltarea produselor și tehnologiilor high-tech care înglobează tehnologie românească patentată.

Programul se adresează întreprinderilor prezente pe piața internațională cu produse și tehnologii high - tech, prin exploatarea dreptului de proprietate asupra brevetelor de invenție.”

Pentru a se putea contracta proiectele cu participarea echipelor de cercetare din România din cadrul competițiilor trans-nationale, organizate în perioada 2022-2023 sub umbrela programului cadru Orizont 2020, este necesară modificarea scopului și descrierii tipului de proiecte

Parteneriate și misiuni europene prin adăugarea programului cadru Orizont 2020. Domeniile acoperite de aceste competiții sunt: medicina, ICT, agricultura, materiale, biodiversitate, tehnologii cuantice, mediu, științe umaniste, științe geologice. Astfel, se asigură contractarea proiectelor declarate câștigătoare în cele 16 competiții trans-naționale (ex. ICT AgriFood, M-ERANET, CHISTERA 4, Neuron2, Biodiversa, TRANSCAN 3, PerMed, Quantera 2, AquaticPollutans, FlagEra, CHANCE – NORFACE, CHANCE-HERA, ERAMIN 3, ENUAC, ENUTC, BLUEBio) în care România este parte. Participarea în aceste competiții s-a făcut cu acordul Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării.

Prin Memorandumul nr. 20/19172/MN din data de 23.05.2023, cu tema “*Adoptarea unui plan strategic național pentru dezvoltarea tehnologiilor cuantice și crearea unui grup interministerial pentru elaborarea legislației și a politicii naționale în acest domeniu*”, Guvernul României propune măsuri precum:

1. Adoptarea de măsuri care să creeze și consolideze capacitățile naționale de dezvoltare de aplicații software pentru tehnologii cuantice, ca avantaj competitiv al României în cadrul unor parteneriate internaționale.
2. Promovarea colaborării și a schimbului de cunoștințe între mediul academic, industrie și guvern, prin crearea unor platforme de cooperare, precum un consorțiu național în tehnologia cuantică, care să faciliteze dezvoltarea de proiecte comune și transferul tehnologic între cercetători și companii;
3. Participarea activă a României la inițiative internaționale și europene în domeniul tehnologiilor cuantice, precum Quantum Technologies Flagship al Uniunii Europene, colaborarea cu organizații și instituții internaționale și promovarea cooperării bilaterale cu țări avansate în acest domeniu, precum SUA, Israel, Canada, UK și Coreea de Sud;
4. Promovarea tehnologiilor cuantice în cadrul politicilor naționale pentru digitalizare, inovare și securitate cibernetică, cu scopul de a integra aceste tehnologii în diverse sectoare economice și sociale și de a consolida poziția României ca lider în domeniul inovării și tehnologiei cuantice în regiune;
5. Dezvoltarea de proiecte de cercetare-dezvoltare în domeniul asigurării securității cibernetice a tehnologiilor cuantice;
6. Stimularea inovării în sectorul tehnologiilor cuantice prin organizarea de competiții, hackathoane, incubatoare de afaceri și programe de mentorat, care să sprijine dezvoltarea start-up-urilor cuantice și a unui ecosistem dinamic de inovare în acest domeniu.

*Programul 5.9 Cercetare în domenii de interes strategic cuprins în PNCDI IV are drept scop susținerea participării organizațiilor de cercetare din România la programele științifice internaționale în domenii de interes strategic, menționate ca atare în acte normative, atât prin susținerea cooperării internaționale, cât și prin sprijin intern, cu efecte asupra vizibilității științifice, a potențialului tehnologic și competitivității economiei naționale, a valorificării și comunicării rezultatelor cercetării în societate. Având în vedere cele de mai sus, se propune includerea în acest program a *Subprogramului Tehnologii cuantice*, a *Subprogramului Inteligență artificială*, precum și a *Subprogramului Sisteme autonome*, cu scopul de a crea soluții inovatoare și aplicabile în diverse sectoare ale economiei și societății prin construirea și consolidarea unor sisteme integrate pentru cercetarea, dezvoltarea și inovarea în domeniile tehnologiilor cuantice, inteligenței artificiale și sistemelor autonome.*

2.4 Alte informații *)

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a:

Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Integrarea voluntară a organizațiilor de cercetare în conformitate cu Legea nr. 25/2023 va contribui la creșterea performanței sistemului național CDI, în principal prin aducerea de valoare adăugată în sistemul național CDI și integrarea organizațiilor de cercetare în Spațiul european de cercetare (ERA) și Spațiul european al învățământului superior (EHEA), precum și creșterea gradului de utilizare în comun a infrastructurii de cercetare.

Bugetul total anual al competiției reprezintă minimum 5% din bugetul PNCDI pe respectivul an, în conformitate cu art. 23 alin. (3) din Legea nr. 25/2023.

Cercetarea, dezvoltarea și inovarea în domeniul securității cibernetice sunt parte integrantă a sistemului național de cercetare, dezvoltare și inovare și se aliniază măsurilor promovate de MCID pentru încadrarea spațiului românesc al cercetării în Spațiul European al Cercetării.

Includerea în subprogramul 5.6.1 *Parteneriate pentru Agenda Strategică* a tipului de proiecte *CDI pentru securitate cibernetică* răspunde unuia dintre domeniile de impact ale Agendei Strategice de Cercetare - Creșterea securității cibernetice și menținerea unui mediu online mai sigur, contribuind astfel la protejarea societății împotriva amenințărilor cibernetice, ca dimensiune a securității naționale. Proiectele de cercetare, dezvoltare și inovare derulate în

parteneriat de organizații de cercetare de drept public și privat și întreprinderi ce propun soluții CDI vor contribui la creșterea nivelului de securitate cibernetică a României.

Bugetul anual alocat tipului de proiecte *CDI pentru securitate cibernetică* din cadrul subprogramului 5.6.1. este de minimum 10% din bugetul alocat programelor de cercetare finanțate de MCID pentru anul respectiv, după cum este prevăzut la art. 32 alin. (3) din Legea nr. 58/2023.

În ceea ce privește propunerea de a include în Subprogramul 5.8.2 *Inițiative europene și internaționale* inclus în PNCDI IV, a unui nou tip de proiecte, *Europa Digitală*, pentru a cofinanța activitățile derulate de organizațiile din România implicate în proiecte câștigate în apelurile de proiecte ale programului Europa Digitală, aceasta va contribui la atingerea obiectivelor digitale ale Uniunii Europene pentru 2030, participarea entităților din România vine în întâmpinarea unui interes major al țării noastre.

În cadrul programului DIGITAL, cofinanțarea UE este adesea limitată la 50% din costurile eligibile totale, cofinanțarea fiind asigurată prin PNCDI IV, Subprogramul 5.8.2 *Inițiative europene și internaționale*.

Includerea tipului de proiecte *CDI în medicină personalizată*, va contribui la menținerea calității vieții populației, prin instituirea unor măsuri terapeutice personalizate și de prevenție.

Includerea în PNCDI IV a *Subprogramelor Tehnologii cuantice, Inteligență artificială și Sisteme autonome*, reprezintă o oportunitate pentru dezvoltarea tehnologică și economică prin dezvoltarea de produse și servicii inovatoare în aceste domenii.

3.2 Impactul social

Integrarea voluntară a organizațiilor de cercetare, urmată de îmbunătățirea performanței sistemului național CDI, va contribui la creșterea atractivității pentru o carieră în cercetare și reducerea fenomenului *brain-drain* în domeniu, precum și apariția de noi oportunități de dezvoltare a carierei în sistemul național CDI pentru tinerii cercetători.

Printre direcțiile de acțiune ale proiectelor de stimulare a integrării voluntare a organizațiilor de cercetare se numără:

- a) dezvoltarea profesională a cercetătorilor și personalului suport prin stagii de perfecționare de scurtă durată, schimb de experiență cu întreprinderi inovatoare, contribuție la derularea programelor de studii universitare și post-universitare, cursuri de formare și specializare;
- b) adoptarea și implementarea cartei și codului cercetătorilor și obținerii logoului „HR Excellence in Research”;

- c) crearea și susținerea de noi locuri de muncă în domeniul cercetării, dezvoltării, inovării, transferului tehnologic.

Includerea celor trei noi tipuri de proiecte în cadrul Subprogramelor 5.6.1 *Parteneriate pentru Agenda Strategică* și 5.8.2 *Inițiative europene și internaționale* incluse în PNCDI IV, va contribui la conectarea activităților de cercetare și inovare cu provocările societale, respectiv cu trei dintre domeniile care vizează provocări societale - *Digitalizare, industrie și spațiu și Securitate civilă pentru societate, Sănătate*.

Cu privire la includerea în *Programul 5.9 Cercetare în domenii de interes strategic a Subprogramului Tehnologii cuantice*, se contribuie la stimularea dezvoltării tehnologiilor cuantice și la crearea unui mediu propice pentru inovare și creștere economică în acest domeniu, contribuind astfel la consolidarea poziției țării în peisajul internațional al cercetării, dezvoltării și digitalizării și la îmbunătățirea calității vieții cetățenilor săi prin aplicarea tehnologiilor cuantice în diferite domenii de interes național. Similar, introducerea Subprogramelor *Inteligență artificială și Sisteme autonome* va contribui la stimularea dezvoltării acestor domenii și la consolidarea poziției cercetării naționale în context internațional.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4 Impactul macroeconomic

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ instituie o măsură de sprijin pentru proiectele care se propun a fi introduse în PNCDI IV, respectiv pentru cele aferente *Subprogramelor Tehnologii cuantice, Inteligență artificială și Sisteme autonome*, pentru proiectele *CDI pentru securitate cibernetică, Europa Digitală, CDI în medicină personalizată*, precum și *proiecte din cadrul Programului Organizații de cercetare performante*, pentru a căror implementare se vor elabora scheme de ajutor de stat aferente.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Printre direcțiile de acțiune ale proiectelor de stimulare a integrării voluntare a organizațiilor de cercetare se numără valorificarea infrastructurii de cercetare rezultată în urma integrării prin promovarea accesului la infrastructură și servicii pentru IMM-uri inovatoare și întreprinderi mari, precum și crearea unui cadru pentru dezvoltarea profesională a cercetătorilor și personalului suport prin stagii de schimb de experiență cu întreprinderi inovatoare.

Cele trei noi tipuri de proiecte introduse în cadrul Subprogramelelor 5.6.1 *Parteneriate pentru Agenda Strategică* și 5.8.2 *Inițiative europene și internaționale* incluse în PNCDI IV, precum și *Subprogramele Tehnologii cuantice, Inteligența artificială și Sisteme autonome*, propun crearea premiselor în vederea asigurării cadrului strategic pentru investiții în CDI prin promovarea de măsuri de finanțare în vederea satisfacerii nevoilor existente la nivelul sistemului de cercetare, dezvoltare din România. Totodată, prin încurajarea parteneriatelor între actorii publici și cei privați, se crează prerogativele necesare creșterii competitivității prin trecerea rezultatelor cercetării, dobândite în urma experienței, către piață.

Aceste măsuri vor avea un efect pozitiv asupra mediului de afaceri și al mediului public de CDI (institute naționale de cercetare, dezvoltare/institutele de cercetare ale Academiei Române/Universități), contribuind la dezvoltarea acestora prin investiții dedicate.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9 Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.*)**

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	Nu este cazul.	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
i. impozit pe profit						

ii. impozit pe venit						
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)	-	-	-	-	-	-
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
b) bugete locale:	-	-	-	-	-	-
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)	-	-	-	-	-	-
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat						
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-

4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	- - - - - -
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	<p>Proiectele propuse a fi introduse în PNCDI IV, se vor finanța din bugetul aprobat pentru PNCDI IV.</p> <p>Modificările și completările aduse PNCDI IV prin prezentul proiect de act normativ nu atrag după sine o suplimentare a bugetului total aprobat al planului, iar noile competiții vor fi finanțate din bugetul existent, conform aprobărilor anuale stabilite prin legea bugetului de stat, cu încadrare în limitele aprobate.</p> <p>Potrivit prevederilor art. 23 alin. (3) din Legea 25/2023, MCID elaborează un program specific inclus în PNCDI, având în fiecare an un buget de minimum 5% din bugetul PNCDI pe respectivul an.</p> <p>Potrivit prevederilor art. 32 alin (3) din Legea nr. 58/2023, bugetul anual alocat programului multianual de finanțare a proiectelor de cercetare, dezvoltare și inovare în domeniul securității cibernetice este de minimum 10% din bugetul alocat programelor de cercetare finanțate de MCID pentru anul respectiv.</p> <p>Programul de lucru multianual al programului Europa digitală pentru perioada 2023-2024 prevede finanțarea unor proiecte prin apeluri de proiecte dedicate unor topicuri care presupun derularea unor activități de cercetare, dezvoltare și inovare și pentru care este necesară o co-finanțare a proiectelor de până la 50% din valoarea totală a proiectelor.</p>
<p>4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:</p> <p>a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;</p> <p>Nu este cazul.</p>	

b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

Nu este cazul.

4.8 Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 5-a:

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1 Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ
Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării stabilește prin ordine, pachetele de informații pentru apelurile de proiecte dedicate tipurilor de proiecte nou introduse:

- stimularea integrării organizațiilor de cercetare în conformitate cu Legea nr. 25/2023, derulate în cadrul Programului "Organizații de cercetare performante" al PNCDI IV;
- *CDI pentru securitate cibernetică*, derulate în cadrul Subprogramului 5.6.1 *Parteneriate pentru Agenda Strategică*, în conformitate cu Legea nr. 58/2023;
- *Europa Digitală*, derulate în cadrul subprogramului 5.8.2 *Inițiative europene și internaționale*;
- *CDI în medicină personalizată*, derulate în cadrul Subprogramului 5.6.1 *Parteneriate pentru Agenda Strategică*;
- Proiectele din cadrul *Subprogramelor Tehnologii cuantice, Inteligență artificială și Sisteme autonome*.

5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Nu este cazul.

5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).

Nu este cazul.

5.3.1 Măsuri normative necesare transunerii directivelor UE

Nu este cazul.

5.3.2 Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

Nu este cazul.

5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

<p>5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate</p> <p>Nu este cazul.</p>
<p>5.6. Alte informații</p> <p>Nu este cazul.</p>
<p>Secțiunea a 6-a:</p> <p>Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ</p>
<p>6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative</p> <p>Nu este cazul.</p>
<p>6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate.</p> <p>Proiectul de act normativ a fost supus consultărilor publice în perioada 11.08.2023 – 21.08.2023, în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată și ale Hotărârii Guvernului nr. 831/2022 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.</p> <p>Ca urmare a acestor consultări a rezultat cadrul strategic consolidat al actului normativ.</p>
<p>6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale</p> <p>Nu este cazul.</p>
<p>6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative</p> <p>Nu este cazul.</p>
<p>6.5 Informații privind avizarea de către:</p> <p>a) Consiliul Legislativ</p> <p>Se solicită avizul.</p> <p>b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării</p> <p>Nu este cazul.</p> <p>c) Consiliul Economic și Social</p> <p>Se solicită avizul.</p> <p>d) Consiliul Concurenței</p> <p>Nu este cazul.</p>

e) Curtea de Conturi Nu este cazul.
6.6 Alte informații Nu este cazul.
Secțiunea a 7-a: Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ Au fost întreprinse demersurile legale prevăzute de art. 7 alin. (1) din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2009, precum și demersurile prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată. Prezentul proiect de act normativ a fost publicat pe pagina de internet a MCID în data de 11.08.2023.
7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice. Nu este cazul.
7.3 Alte informații Nu este cazul.
Secțiunea a 8-a: Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ
8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ Nu este cazul.
8.2 Alte informații Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de Hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1188/2022 privind aprobarea Planului

național de cercetare, dezvoltare și inovare 2022-2027, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

Initiator:

**MINISTRUL CERCETĂRII, ÎNOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII,
BOGDAN-GRUIA IVAN**

AVIZĂM FAVORABIL:

**VICEPRIM-MINISTRU,
MARIAN NEACȘU**

**MINISTRUL ECONOMIEI,
ANTREPRENORIALULUI ȘI
TURISMULUI,
ȘTEFAN-RADU OPREA**

**MINISTRUL SĂNĂTĂȚII,
ALEXANDRU RAFILA**

**MINISTRUL EDUCAȚIEI,
LIGIA DECA**

**MINISTRUL APĂRĂRII NAȚIONALE,
ANGEL TÎLVĂR**

**SECRETAR GENERAL AL
GUVERNULUI,
MIRCEA ABRUDEAN**

**MINISTRUL JUSTIȚIEI,
ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU**

național de cercetare, dezvoltare și inovare 2022-2027, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

Initiator:

**MINISTRUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII,
BOGDAN-GRUIA IVAN**

AVIZAM FAVORABIL:

**VICEPRIM-MINISTRU,
MARIAN NEACȘU**

**MINISTRUL ECONOMIEI,
ANTREPRENORIALITĂȚII ȘI
TURISMULUI,
ȘTEFAN-RADU OPREA**

**MINISTRUL SĂNĂTĂȚII,
ALEXANDRU RAFILA**

**MINISTRUL EDUCAȚIEI,
LIGIA DECA**

**MINISTRUL APĂRĂRII NAȚIONALE,
ANGEL TÎLVĂR**

**SECRETAR GENERAL AL
GUVERNULUI,
MIRCEA ABRUDEAN**

**MINISTRUL JUSTIȚIEI,
ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU**

național de cercetare, dezvoltare și inovare 2022-2027, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

Inițiator:

MINISTRUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII,
BOGDAN GRUJA IVAN

AVIZĂM FĂVORABIL:

VICEPRIM-MINISTRU,
MARIAN NEACȘU

MINISTRUL ECONOMIEI,
ANTREPRENORIALITĂȚII ȘI
TURISMULUI
ȘTEFAN-RADU OPREA

MINISTRUL SĂNĂTĂȚII,
ALEXANDRU RAFILA

MINISTRUL EDUCAȚIEI,
LIGIA DECA

MINISTRUL APĂRĂRII NAȚIONALE,
ANGEL TÎLVĂR

SECRETAR GENERAL AL
GUVERNULUI,
MIRCEA ABRUDEAN

MINISTRUL FINANȚELOR,
MARCEL-IOAN BOLOȘ

MINISTRUL JUSTIȚIEI,
ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU

național de cercetare, dezvoltare și inovare 2022-2027, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

Inițiator:

MINISTRUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII,
BOGDAN-GRUIA IVAN

AVIZĂM FAVORABIL:

VICEPRIM-MINISTRU,
MARIAN NEACȘU

MINISTRUL ECONOMIEI,
ANTREPRENORIALULUI ȘI
TURISMULUI,
ȘTEFAN-RADU OPREA

MINISTRUL SĂNĂTĂȚII,
ALEXANDRU RAFIȘ

MINISTRUL EDUCAȚIEI,
LIGIA DECA

MINISTRUL APĂRĂRII NAȚIONALE,
ANGEL TÎLVĂR

SECRETAR GENERAL AL
GUVERNULUI,
MIRCEA ABRUDEAN

MINISTRUL FINANȚELOR,
MARCEL-IOAN BOLOȘ

MINISTRUL JUSTIȚIEI,
ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU

național de cercetare, dezvoltare și inovare 2022-2027, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

Initiator:

**MINISTRUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII,
BOGDAN-GRUIA IVAN**

AVIZĂM FAVORABIL:

**VICEPRIM-MINISTRU,
MARIAN NEACȘU**

**MINISTRUL ECONOMIEI,
ANTREPRENORIALITĂȚII ȘI
TURISMULUI,
ȘTEFAN-RADU OPREA**

**MINISTRUL SĂNĂTĂȚII,
ALEXANDRU RAFILA**

**MINISTRUL EDUCAȚIEI,
LIGIA DECA**

**MINISTRUL APĂRĂRII NAȚIONALE,
ANGEL TÎLVĂR**

**SECRETAR GENERAL AL
GUVERNULUI,
MIRCEA ABRUDEAN**

**MINISTRUL FINANȚELOR,
MARCEL-IOAN BOLOȘ**

**MINISTRUL JUSTIȚIEI,
ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU**

național de cercetare, dezvoltare și inovare 2022-2027, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

Inițiator:

MINISTRUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII,
BOGDAN-GRUIA IVAN

AVIZĂM FAVORABIL:

VICEPRIM-MINISTRU,
MARIAN NEACȘU

MINISTRUL ECONOMIEI,
ANTREPRENORIATULUI ȘI
TURISMULUI,
ȘTEFAN-RADU OPREA

MINISTRUL SĂNĂTĂȚII,
ALEXANDRU RAFILA

MINISTRUL EDUCAȚIEI,
LIGIA DECA

MINISTRUL APĂRĂRII NAȚIONALE,
ANGEL ȚILVĂR

SECRETAR GENERAL AL
GUVERNULUI,
MIRCEA ABRUDEAN

MINISTRUL FINANȚELOR,
MARCEL-IOAN BOLOȘ

MINISTRUL JUSTIȚIEI,
ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU

național de cercetare, dezvoltare și inovare 2022-2027, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

Inițiator:

MINISTRUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII,
BOGDAN-GRUIA IVAN

AVIZĂM FAVORABIL:

VICEPRIM-MINISTRU,
MARIAN NEACȘU

MINISTRUL ECONOMIEI,
ANTREPRENORIATULUI ȘI
TURISMULUI,
ȘTEFAN-RADU OPREA

MINISTRUL SĂNĂTĂȚII,
ALEXANDRU RAFILA

MINISTRUL EDUCAȚIEI,
LIGIA DECA

MINISTRUL APĂRĂRII NAȚIONALE,
ANGEL TÎLVĂR

SECRETAR GENERAL AL
GUVERNULUI,
MIRCEA ABRUDEAN

MINISTRUL FINANȚELOR,
MARCEL-IOAN BOLOȘ

MINISTRUL JUSTIȚIEI,
ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU

MINISTERUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII

Fișa circuitului de avizare

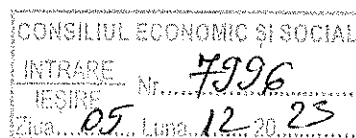
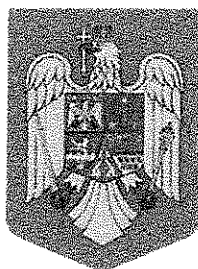
Hotărâre pentru modificarea și completarea Anexei la Hotărârea Guvernului nr. 1188/2022 privind aprobarea Planului Național de cercetare, dezvoltare și inovare 2022- 2027

Titlul proiectului	Inițiatori	Avizatori	Data solicitării avizului	Data obținerii avizului	Data transmiterii la Secretariatul General al Guvernului pentru includerea pe agenda de lucru a ședinței Guvernului
Hotărâre pentru modificarea și completarea Anexei la Hotărârea Guvernului nr. 1188/2022 privind aprobarea Planului Național de cercetare, dezvoltare și inovare 2022- 2027	Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării	Viceprim - ministru Marian NEACȘU	26.11.2023	28.11.2023	
		Secretariatul General al Guvernului	23.10.2023	26.11.2023	
		Ministerul Apărării Naționale	23.10.2023	01.11.2023	
		Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului	23.10.2023	10.11.2023	
		Ministerul Sănătății	23.10.2023	13.10.2023	
		Ministerul Educației	23.10.2023	21.11.2023	
		Ministerul Justiției	28.11.2023	05.12.2023	

SECRETAR GENERAL

VICTORIA - IVONNE SAGHIU

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru modificarea și completarea Anexei la Hotărârea Guvernului nr. 1188/2022 privind aprobarea Planului național de cercetare, dezvoltare și inovare 2022-2027

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată și al art. 45 din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre:

ARTICOL UNIC

Anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1188/2022 privind aprobarea Planului național de cercetare, dezvoltare și inovare 2022-2027, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 969 și 969 bis din 5 octombrie 2022, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Punctul 5.3 Programul Organizații de cercetare performante, se modifică și va avea următorul cuprins:

“5.3 Programul Organizații de cercetare performante

Scop: Îmbunătățirea performanței instituționale a organizațiilor de cercetare de drept public sau de drept privat, prin susținerea și dezvoltarea competențelor de cercetare existente la nivel instituțional, precum și a capacității de transfer a unor rezultate aplicabile.

Obiectivele programului:

- susținerea planurilor de dezvoltare instituțională în vederea creșterii performanțelor în domeniul de activitate, la nivelul departamentelor și colectivelor de cercetare;
- reducerea gradului de fragmentare a sistemului național de cercetare-dezvoltare, prin stimularea constituirii de consorții CDI, a fuziunii voluntare a organizațiilor de cercetare și a trecerii voluntare a institutelor naționale de cercetare-dezvoltare în coordonarea instituțiilor de învățământ superior de stat;
- crearea de consorții între infrastructurile similare sau complementare, capabile să ofere pachete integrate de servicii de cercetare;
- susținerea competențelor naționale din instituții de cercetare în domeniile de specializare inteligentă;

- e) dezvoltarea capacității proprii a organizațiilor de cercetare în următoarele direcții: valorificarea și difuzarea cunoștințelor și rezultatelor de cercetare; acordarea de asistență tehnică și de servicii științifice și tehnologice de înalt nivel în domenii prioritare; inițierea și dezvoltarea colaborărilor viabile cu parteneri din mediul economic public și privat; creșterea gradului de implicare și vizibilitate pe plan internațional; adoptarea de practici specifice științei deschise;
- f) aducerea de valoare adăugată în sistemul național CDI și integrarea organizațiilor de cercetare românești în Spațiul european de cercetare (ERA) și/sau Spațiul european al învățământului superior (EHEA);
- g) concentrarea și utilizarea în comun a resurselor CDI (infrastructură, resurse umane).

Indicatori de rezultat:

- a) număr de parteneriate internaționale consolidate/dezvoltate;
- b) număr de mecanisme de finanțare dezvoltate (granturi interne, concursuri studenți și altele asemenea);
- c) număr de laboratoare de tip *living lab/fab lab* create;
- d) număr de studenți/doctoranzi sprijiniți;
- e) număr de evenimente de comunicare și popularizare a științei organizate;
- f) instituții finanțate, cu planuri strategice îmbunătățite/competitive;
- g) instituții finanțate, în urma constituirii de consorții CDI, fuziunea organizațiilor de cercetare sau trecerea institutelor naționale de cercetare-dezvoltare în coordonarea instituțiilor de învățământ superior de stat, în conformitate cu Legea nr. 25/2023 privind integrarea voluntară a organizațiilor de cercetare, dezvoltare și inovare din România în Spațiul European de Cercetare.

Tipuri de proiecte:

Proiecte de dezvoltare instituțională

Scop: Susținerea proiectelor de dezvoltare instituțională pentru universitățile de stat și institutele aflate în subordonarea sau coordonarea acestora, institutele naționale de cercetare-dezvoltare (INCD-uri) din România și institutele Academiei Române, în vederea creșterii capacității și performanței instituționale.

Obiective specifice:

- a) implementarea planului strategic de dezvoltare instituțională în vederea îmbunătățirii performanțelor de cercetare, dezvoltare și inovare, în domeniul de activitate;
- b) valorificarea infrastructurii de cercetare existentă, prin creșterea gradului de utilizare și deschiderea accesului către operatori din mediul public și privat;
- c) susținerea activităților de cercetare-dezvoltare ale studenților;
- d) dezvoltarea capacității de inovare și antreprenoriat la nivel instituțional și individual;
- e) consolidarea unor parteneriate internaționale, corespunzător priorităților strategice ale instituției;
- f) creșterea vizibilității naționale și internaționale;
- g) promovarea interesului pentru știință și inovare;
- h) dezvoltarea capacității instituționale pentru implementarea practicilor științei deschise (*open science*), astfel încât să se asigure alinierea cu recomandările și politicile Uniunii Europene privind știința deschisă.

Direcții de acțiune (intervenție) și tipuri de activități eligibile:

- a) valorificarea infrastructurii de cercetare existente: exploatarea și utilizarea, dar și angajarea de noi cercetători pentru operarea infrastructurii;
- b) dezvoltarea infrastructurii de inovare și antreprenoriat (inclusiv antreprenoriat social): crearea de laboratoare de tip *living lab/fab lab*, concursuri de antreprenoriat, programe de antreprenoriat și accelerare; premii de inovare, creativitate și antreprenoriat; dezvoltare de platforme STEAM în parteneriat cu școli și licee;

- c) mecanisme de cofinanțare: scheme de granturi de interes instituțional (ex. studiul diasporei, *big data* pentru științe sociale, *data science & engineering*, agricultura 4.0, sănătate publică și altele asemenea); granturi pentru dezvoltarea de competențe în domenii strategice; granturi pentru dezvoltarea de competențe necesare implementării științei deschise (managementul datelor de cercetare, dezvoltarea și integrarea de infrastructură, servicii și depozite digitale, ș.a.); granturi interne pentru studenți. Pentru această activitate, instituția derulează sau urmează să dezvolte programe a căror finanțare se face în proporție de minimum 50% din surse proprii;
- d) pregătire strategică și comunicare, colaborări internaționale: studii de poziționare strategică, workshop-uri exploratorii; școli de vară/studii avansate; studii de *foresight*, mobilități pentru dezvoltarea colaborărilor internaționale la nivel instituțional; strategii de comunicare.

O propunere de proiect poate aborda una sau mai multe direcții de acțiune (intervenție).

Finanțarea instituțională complementară

Scop: Susținerea capacității instituționale a organizațiilor publice de cercetare de a răspunde la provocările economice și societale, pe baza performanței rezultatelor obținute în producerea de cunoaștere și a impactului economic și societal al activităților de cercetare și transfer tehnologic.

Normele metodologice de evaluare se stabilesc prin ordin al conducătorului autorității de stat pentru cercetare dezvoltare.

Proiecte de stimulare a integrării voluntare a organizațiilor de cercetare

Scop: Creșterea performanței și capacității instituționale a organizațiilor de cercetare de drept public sau de drept privat, prin finanțarea organizațiilor rezultate în urma procesului de integrare voluntară în conformitate cu Legea nr. 25/2023 privind integrarea voluntară a organizațiilor de cercetare, dezvoltare și inovare din România în Spațiul European de Cercetare.

Obiective specifice:

- a) implementarea planului strategic de dezvoltare instituțională în vederea îmbunătățirii performanțelor de cercetare, dezvoltare și inovare, în domeniul de activitate;
- b) valorificarea infrastructurii de cercetare rezultată în urma integrării, prin creșterea gradului de utilizare în comun și deschiderea accesului către operatori din mediul public și privat;
- c) valorificarea resursei umane de cercetare rezultată în urma integrării, prin dezvoltarea unor parteneriate internaționale și participarea la: programele cadru europene, programele de dezvoltare (inter-)regionale, inițiativele europene și internaționale, programele operaționale naționale;
- d) creșterea impactului socio-economic al rezultatelor cercetării, dezvoltării și inovării;
- e) promovarea cooperării între actorii din domeniul cercetării și inovării în jurul unor teme de cercetare comune;
- f) crearea și susținerea de noi locuri de muncă în sistemul național de CDI;
- g) creșterea capacității instituționale prin dezvoltarea de noi strategii în domenii specifice: recrutarea personalului de cercetare prin ERA Talent Platform, promovarea științei deschise, marketing, inovare, proprietate intelectuală, transfer tehnologic, comercializare, susținere întreprinderi inovatoare (tip start-up / spin-off), digitalizare;
- h) dezvoltarea profesională a cercetătorilor și personalului suport prin stagii de perfecționare de scurtă durată, schimb de experiență cu întreprinderi inovatoare, contribuție la derularea programelor de studii universitare și post-universitare, cursuri de formare și specializare;
- i) adoptarea și implementarea cartei și codului cercetătorilor și obținerii logoului „HR Excellence in Research”.

2. La punctul 5.6 Programul Provocări, subpunctul 5.6.1 Subprogramul Parteneriate pentru Agenda Strategică, se modifică și va avea următorul cuprins:

“5.6.1 Subprogramul Parteneriate pentru Agenda Strategică

Tipuri de proiecte:

Provocări - Agil

Scop: Dezvoltarea de parteneriate între organizațiile de cercetare ce propun fie soluții la provocări punctuale din cadrul Agendei Strategice de Cercetare, fie progrese substanțiale în înțelegerea fenomenelor asociate acestor provocări.

Parteneriatul poate include și întreprinderi, dar și beneficiari finali ai rezultatelor. Perioada de implementare este de maxim 24 luni.

Provocări - Schimbare

Scop: Abordarea multi-, inter și trans-disciplinară a provocărilor societale stabilite în Agenda Strategică de Cercetare, prin constituirea unor consorții mai largi de organizații de cercetare (minim 3 organizații diferite).

Parteneriatul poate include și întreprinderi, și beneficiari finali ai rezultatelor, cu o durată de maxim 48 luni pentru implementarea proiectului.

Centre de excelență

Scop: Constituirea de parteneriate într-o zonă de excelență științifică demonstrată ale unor organizații de cercetare (minim 4 organizații), pentru a crea masa critică și interdisciplinaritatea necesare adresării unor provocări din Agenda Strategică de Cercetare.

Parteneriatele se construiesc pe o agendă comună de cercetare și inovare, ce poate aborda o arie extinsă de teme de interes. Se finanțează cu precădere resursa umană implicată, accentul fiind pus pe interdisciplinaritate, colaborare și masă critică. Centrele de excelență sunt poli instituționali, inclusiv pentru atragerea și menținerea cercetătorilor din străinătate.

Perioada de implementare este de 5 – 7 ani.

CDI pentru securitate cibernetică

Scop: Întărirea capacității de răspuns a României la provocările în materie de securitate cibernetică, din perspectiva cercetării, dezvoltării, inovării și digitalizării în domeniu și asimilării tehnologiilor emergente, contribuind astfel la construirea unui spațiu cibernetic deschis și securizat și la creșterea încrederii cetățenilor în instrumentele și serviciile digitale.

Se dezvoltă parteneriate între organizațiile de cercetare de drept public sau privat și/sau întreprinderi ce propun soluții CDI în domeniul "Securitate civilă pentru societate" stabilit în Agenda Strategică de Cercetare, cu zona de impact societal "Creșterea securității cibernetice și menținerea unui mediu online mai sigur.

CDI în medicină personalizată

Scop: Susținerea cercetării, dezvoltării și inovării de vârf prin aplicarea și generarea unor tehnologii și metodologii de profilări moleculare, cercetare în genomică, imagistică medicală, în vederea instituirii unor măsuri terapeutice personalizate și de prevenție; oferirea unor soluții la gestionarea volumelor mari de date clinice și biologice diversificate, interoperabilitate și standardizare în utilizarea noilor tehnologii/metodologii.

Se dezvoltă parteneriate între organizațiile de cercetare de drept public sau privat și/sau întreprinderi ce propun soluții CDI în domeniul "Sănătate", stabilit în Agenda Strategică de Cercetare.

3. La punctul 5.7 Programul Parteneriate pentru inovare, subpunctul 5.7.1 Subprogramul Parteneriate pentru competitivitate, tipul de proiecte Bursa de nevoi “de la idee la piață” se modifică și va avea următorul cuprins:

“Bursa de nevoi “de la idee la piață”

Scop: Rezolvarea problemelor și provocărilor identificate în zona publică, prin competiții specifice/dedicate cu scopul de a stimula cercetătorii, organizațiile de cercetare și beneficiarii privați să găsească și să dezvolte soluții inovative și durabile.

Programul constă într-un proces de finanțare etapizat de la idee la transferul în piață, de la nivelul de maturitate tehnologică TRL 1 (idee) la nivelul de maturitate tehnologică TRL 8 (implementare precomercială), în 3 etape. Fiecare etapă are rolul de a filtra soluțiile propuse în funcție de gradul de inovare, stadiul de dezvoltare, riscul de implementare și apropierea de piață. Pentru fiecare nevoie identificată se va trece, de regulă, prin cele 3 etape, dar nu este exclusă finanțarea în 2 etape, cu condiția ca intrarea în proces să se facă la un TRL superior.

Etape:

- a) selectarea ideilor care pot rezolva provocarea și finanțarea lor inițială cu scopul de a ajunge în faza de concept funcțional (nivel de maturitate tehnologică TRL 4): în prima etapă se vor selecta și finanța până la 10 proiecte, cu o durată de implementare de până la 9 luni. Pot participa echipe din organizații de cercetare publice și private.
- b) selectarea și finanțarea inițiativelor care au potențialul de a ajunge la stadiul de produs minim viabil (nivel de maturitate tehnologică TRL 7): în etapa 2, proiectele pot beneficia de cofinanțare privată și implicarea beneficiarilor privați. Aceasta etapă vine în întâmpinarea organizațiilor private dispuse să deschidă procesele interne de inovare, pentru a susține fluxul de idei și crearea de noi tehnologii și produse. În etapa 2 vor fi selectate până la 5 proiecte cu o finanțare publică care poate să fie de până la 10 ori finanțarea primită în etapa anterioară și o durată de implementare de până la 18 luni.
- c) selecția și finanțarea soluțiilor care au cea mai mare șansă de a ajunge în piață (nivel de maturitate tehnologică TRL 8). Etapa 3 are ca scop finalizarea tehnologiei sau produsului și demonstrarea că funcționează în condițiile preconizate. În etapa 3 vor fi selectate și finanțate 1 sau 2 proiecte cu o finanțare de până la 10 ori din finanțarea primită în etapa anterioară și o durată de implementare de până la 18 luni.

Proiectele vor fi monitorizate de un manager de program pe parcursul tuturor etapelor cu scopul de a ghida echipele de cercetare și de a asigura rezultatele programului. Managerul de program va avea rolul de coordonare a mai multor astfel de competiții ale bursei de nevoi.”

4. La punctul 5.7 Programul Parteneriate pentru inovare, subpunctul 5.7.3 Subprogramul Întreprinderi inovative, tipul de proiecte Stimularea exportului *high - tech* se modifică și va avea următorul cuprins:

“Stimularea inovării în întreprinderile prezente pe piața internațională

Scop: Dezvoltarea produselor și tehnologiilor *high-tech* care înglobează tehnologie românească patentată.

Programul se adresează întreprinderilor prezente pe piața internațională cu produse și tehnologii *high - tech*, prin exploatarea dreptului de proprietate asupra brevetelor de invenție.”

5. La punctul 5.8 Programul Cooperare europeană și internațională, subpunctul 5.8.1 Subprogramul Orizont Europa, tipul de proiecte Parteneriate și misiuni europene se modifică și va avea următorul cuprins:

“Parteneriate și misiuni europene

Scop: Participarea și asigurarea contribuției financiare la programele de activități de CD organizate în cadrul parteneriatelor europene (cofinanțate, instituționalizate și programate în comun) și misiunilor asociate Programului cadru Orizont 2020/Orizont Europa, pe baza unui mecanism de guvernanță, selecție, decizie, implementare, monitorizare și evaluare a participării României la parteneriatele europene și misiuni.

Sunt avute în vedere și Inițiativele de Programare Comună (JPIs), precum și cele de tip ERANet – cofund, care sunt instrumente de sine stătătoare înființate în Orizont 2020 și continuă să funcționeze cu noi apeluri de proiecte transnaționale cu finanțare proprie, națională și în Orizont Europa, nefăcând parte din categoria Parteneriatelor Europene sau din cea a Misiunilor Europene.

Instrumentul poate fi finanțat sinergic/complementar cu PNRR/POCIDIF/POR, precum și cu bugetele altor ministere sau instituții publice din România.”

6. La punctul 5.8 Programul Cooperare europeană și internațională, subpunctul 5.8.2 Subprogramul Inițiative europene și internaționale, se modifică și va avea următorul cuprins:

“5.8.2 Subprogramul Inițiative europene și internaționale

Scop: Susținerea participării la inițiativele europene și internaționale din care România face parte, altele decât Programul Orizont Europa.

Tipuri de proiecte:

EUREKA

Scop: Susținerea participării întreprinderilor din România, în parteneriat cu organizații de cercetare, la competițiile internaționale Eureka.

NATO

Scop: Cofinanțarea participării organizațiilor de cercetare din România în proiectele internaționale declarate câștigătoare în competițiile organizate NATO.

Europa Digitală

Scop: Accelerarea transformării digitale a economiei, prin cofinanțarea participării organizațiilor de cercetare de drept public / privat și a întreprinderilor din România la programul Europa Digitală (DIGITAL).

Sinergii cu alte programe de cercetare & inovare europene și internaționale

Scop: Încurajarea, susținerea și premiarea participării organizațiilor de cercetare din România la programe europene cu componente CDI: InterReg - Componenta 5, Danube Transnational Programme, European Defence Industrial Development Programme, inclusiv din cadrul Organizației Națiunilor Unite și altele asemenea.

Fondul European de Apărare

Scop: Susținerea entităților naționale care se află în coordonarea/subordinea Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării participante la programul „Fondul European de Apărare”.”

7. La punctul 5.9 Programul Cercetare în domenii de interes strategic, după subpunctul 5.9.6 Subprogramul Creșterea Economică Albastră la Marea Neagră, se introduc trei noi subpuncte, subpunctele 5.9.7 – 5.9.9, cu următorul cuprins:

“5.9.7 Subprogramul Tehnologii cuantice

Scop: Crearea de soluții inovatoare și aplicabile în diverse sectoare ale economiei și societății prin construirea unui sistem integrat pentru cercetarea, dezvoltarea și inovarea în domeniul tehnologiilor cuantice.

Tipuri de proiecte: proiecte CDI; centre de cercetare avansate în tehnologia cuantică; dezvoltarea de aplicații cuantice, platforme de testare și validare; proiecte suport pentru cercetare și management; proiecte de participare la inițiativele și proiectele globale din domeniu; parteneriate CDI public – privat; proiecte suport pentru promovarea în societate a tehnologiilor cuantice.

5.9.8 Subprogramul Inteligență artificială

Scop: Susținerea cercetării, dezvoltării și inovării de vârf în domeniul inteligenței artificiale în vederea dezvoltării de soluții inovatoare și aplicabile transversal în diverse sectoare sociale care să conducă la utilizarea pe scară largă a noilor tehnologii pentru generarea de valoare adăugată în plan economic, social, cultural și administrativ.

Tipuri de proiecte: proiecte CDI; centre de cercetare avansate în domeniul inteligenței artificiale; dezvoltarea de aplicații; aplicații de management a activităților industriale pe baza inteligenței artificiale, platforme de testare și validare; proiecte suport pentru cercetare și management; proiecte de participare la inițiativele și proiectele globale din domeniu; parteneriate CDI public – privat; platforme de gestionare și prelucrare de seturi de date; platforme hardware de procesare informațională; proiecte suport pentru promovarea în societate a inteligenței artificiale; aplicații și proiecte pilot în domeniu dezvoltate prin parteneriat între experți români din diaspora și experți din instituții din România; proiecte pentru dezvoltarea strategică a ecosistemului național de inteligență artificială.

5.9.9 Subprogramul sisteme autonome

Scop: Crearea de tehnologii și soluții autonome, transpuse în inovații cu impact semnificativ în diverse domenii, cum ar fi transportul, industria, securitatea națională, sănătatea sau tehnologia spațială.

Tipuri de proiecte: proiecte CDI, care vizează îmbunătățirea eficienței, siguranței și autonomiei sistemelor, cum ar fi mașinile autonome, platformele aeriene fără pilot, roboții sau alte dispozitive inteligente; centre de cercetare avansate în domeniul sistemelor autonome; dezvoltarea de platforme de testare și validare a proiectelor; alte tipuri de inițiative în domeniul sistemelor autonome.”

**PRIM-MINISTRU,
ION-MARCEL CIOLACU**